

Årsrapport 2021

Anmälningar av tekniska föreskrifter
enligt EU-direktiv 2015/1535

Innehåll

Sammanfattning	1
1 Inledning.....	2
1.1 Anmälningproceduren	2
2 Anmälningproceduren 2021	4
2.1 Antalet anmälningar av förslag till tekniska föreskrifter	4
2.2 Brådskanie förfarande.....	5
2.3 Hur väl fungerar proceduren?	6
3 Svenska anmälningar under 2021	7
3.1 Totalt antal remisser och svenska anmälningar	7
3.2 Myndigheternas anmälningar av tekniska föreskrifter	7
3.3 Regeringskansliets anmälningar av tekniska föreskrifter	8
3.4 Reaktionen på svenska anmälningar 2021.....	8
4 Kommerskollegiums bevakning av utländska anmälningar	11
4.1 Svenska reaktioner under 2021	11
5 Tendenser inom anmälningproceduren	14
5.1 Covid-19 och exportrestriktioner.....	14
5.2 Cirkulär ekonomi och hållbarhet	14
6 Vikten av anmälningproceduren	15

Sammanfattning

Nationella tekniska föreskrifter orsakar inte sällan hinder för den fria rörligheten för varor och tjänster. EU har försökt att motverka detta genom att inrätta ett europeiskt remissförfarande i form av anmälningsdirektivet. Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik och analyserar varje år det gångna årets svenska och utländska anmälningar enligt anmälningsdirektivet.

Kommerskollegium har under året noterat att antalet anmälningar relaterade till covid-19 gått ner. Nedgången var dock måttlig och det gjordes fortfarande relativt många covid-relaterade notifikationer. Antalet anmälda exportrestriktioner med anledning av covid-19 var dock avsevärt lägre. En annan tendens som kollegiet uppmärksammade om även i årsrapporten 2020 är anmälningar relaterade till hållbarhet och den cirkulära ekonomin. Det gäller exempelvis regler relaterade till förpackningar, märkningar, avfallshantering, reparerbarhet och potentiellt skadliga ämnen¹.

Totalt anmälde medlemsstaterna 969 förslag till EU-kommissionen, vilket är en ökning på cirka 8,3 % jämfört med 2020, då det anmäldes 895 förslag. Frankrike stod för flest antal anmälningar (135), följt av Grekland (88), Tyskland (86), Sverige (62) och Nederländerna (62). Dessa fem länder stod för ca 45 % av det totala antalet anmälningar.

Svenska myndigheter och Regeringskansliet anmälde 62 förslag under året, vilket är något färre jämfört med 2020 då 69 förslag anmäldes. Sverige har mottagit reaktioner på totalt sju anmälningar. Fyra anmälningar mottog kommentarer och fem anmälningar mottog detaljerade utlåtanden (av dessa mottog två både detaljerade utlåtanden och kommentarer). En av de sju anmälningarna ”blockerades” av EU-kommissionen. Detta innebär att ikraftträdandet fördröjdes med tolv månader eftersom EU-kommissionen hade för avsikt att anta regler på området. Vidare har Sverige reagerat på 9 anmälningar (inklusive ett detaljerat utlåtande) från andra medlemsstater, varav ett lämnades på en covid-19-relaterad notifiering (det detaljerade utlåtandet).

Under året begärdes brådskande förfarande i 123 anmälningar vilket är en minskning jämfört med föregående år, då 189 begäran gjordes. Denna minskning beror sannolikt på en mer stabil hantering av covid-19-pandemin.

Kommerskollegium anser att anmälningsproceduren har uppfyllt sin funktion eftersom det finns fall där potentiella handelshinder har undanröjts. Under året har anmälningsproceduren även fungerat som en viktig informationskanal för nationella åtgärder som införts med anledning av covid-19-pandemin.

---

1 För en mer ingående beskrivningen av denna tendens, se kollegiets PM Tendenser i europeisk varureglering, dnr 2022/01104.

1 Inledning

Kommerskollegium ansvarar inom ramen för sitt uppdrag för tillämpningen av direktiv (EU) 2015/1535², anmälningsdirektivet, i Sverige. Det innebär att Kommerskollegium handlägger svenska anmälningar enligt direktivet och bevakar utländska anmälningar. I svensk rätt har anmälningsdirektivet genomförts i förordning (1994:2029) om tekniska regler.

Kommerskollegium har i enlighet med kollegiets instruktion i uppdrag att varje år analysera det gångna årets svenska och utländska anmälningar enligt anmälningsdirektivet. Kommerskollegium sammanställer därför varje år en rapport med statistik och information om arbetet med anmälningsproceduren³. Syftet är att identifiera de tendenser på varuområdet som kan ha en påverkan på svenska handelsintressen.

Vi utgår från en vid förståelse av begreppet svenska handelsintressen som tar hänsyn till att Sverige är ett litet handelsberoende land och därför har ett intresse av en väl fungerande inre marknad. Om en medlemsstat agerar på ett sätt som hotar den inre marknadens funktion påverkar det alltså Sveriges intressen, även om det inte är så att svensk export hindras i varje enskilt fall. Avslutningsvis beskrivs de tendenser Kommerskollegium kan se inom ramen för proceduren.

1.1 Anmälningsproceduren

För att förhindra att otillåtna handelshinder uppstår har EU:s medlemsstater genom anmälningsdirektivet etablerat en procedur för att anmäla nya förslag till tekniska föreskrifter för varor och digitala tjänster⁴. Proceduren, som kan beskrivas som ett europeiskt remissförfarande, innebär att EU:s medlemsstater, EFTA-staterna som är parter till EES-avtalet (Island, Liechtenstein och Norge) samt Schweiz och Turkiet anmäler förslag till nationella tekniska föreskrifter till EU-kommissionen.

Enligt kommissionen är den främsta nyttan med anmälningsproceduren att hinder på den inre marknaden upptäcks innan de har någon negativ verkan på den fria rörligheten samt att det blir enklare att upptäcka protektionistiska åtgärder⁵. Proceduren leder också till ökad transparens eftersom medlemsstater och EU-kommissionen får kännedom om nationella regler på varuområden där lagstiftningen inte harmoniserats på EU-nivå, eller där EU-lagstiftningen lämnar utrymme för nationell reglering, innan de har antagits. Anmälningsproceduren gör det därmed också enklare att identifiera områden som är i behov av harmoniserade regler på EU-nivå.

Anmälningsproceduren fungerar på så sätt att EU-kommissionen underrättar medlemsstaterna om mottagna anmälningar⁶. När en anmälan har gjorts till kommissionen börjar den s.k. frysningsperioden på tre månader att löpa under vilken den anmälade staten inte får anta reglerna⁷. Under frysningsperioden har EU-kommissionen

2 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

3 15 § Förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

4 Begreppet tekniska föreskrifter i anmälningsdirektivet är en juridisk term som omfattar tekniska specifikationer, digital tjänstereglering, förbud mot varor eller digitala tjänster och vissa andra typer av krav på varor (oftast användningsbegränsningar). De varor direktivet omfattar benämns som produkter. Specifikt rör det sig om industriellt framställda produkter, jordbruksprodukter och fiskeriprodukter.

5 Se EU-kommissionens informationssidor om 1535-direktivet: <http://ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/tris/sv/about-the-20151535/the-aim-of-the-20151535-procedure/>

6 Artikel 5.1 anmälningsdirektivet.

7 Artikel 6.1 anmälningsdirektivet.

och medlemsstaterna möjlighet att granska förslagens förenlighet med fördragsbestämmelserna om fri rörlighet för varor, tjänster och etableringsfrihet samt sekundärlagstiftning.

Efter att en medlemsstat har anmält ett förslag och inte mottagit någon reaktion under frysningsperioden, kan förslaget antas. Det finns två former av reaktioner, kommentarer eller detaljerade utlåtanden, som kommissionen eller en medlemsstat kan lämna inom ramen för anmälningsproceduren. Kommentarer är den vanligaste formen av reaktion. Det finns ingen formell skyldighet för den anmälände staten att besvara kommentarer, men i praktiken återkommer medlemsstaterna i de flesta fall med ett skriftligt svar. Enligt anmälningsdirektivet ska medlemsstaterna beakta kommentarer så långt möjligt.⁸

Ett detaljerat utlåtande ges oftast när kommissionen eller en medlemsstat anser att den planerade åtgärden kan skapa omotiverade och oproportionerliga handelshinder på den inre marknaden. Ett detaljerat utlåtande är en skarpare form av reaktion och frysningsperioden förlängs i dessa fall med tre månader, vilket inte är fallet för kommentarer. Den anmälände staten har en skyldighet att besvara detaljerade utlåtanden och redovisa vilka åtgärder medlemsstaten planerar att vidta för att undanröja de hinder som har uppmärksamats.⁹ Om kommissionen eller en medlemsstat anser att ett svar är otillräckligt kan de initiera ett överträdelseärende enligt bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).¹⁰ Vid underlåtenhet att anmäla en teknisk föreskrift får föreskriften inte tillämpas gentemot enskilda.¹¹

En ytterligare möjlighet är att ställa en fråga om kompletterande information. En fråga om kompletterande information kan ställas för att få en bättre förståelse av förslaget och används för att kunna underlätta analys av exempelvis, förslagens praktiska tillämpning eller handelseffekt. En fråga om kompletterande information är inte en reaktion i formell mening i enlighet med anmälningsdirektivet.

Den som vill lämna synpunkter på ett utländskt förslag kan kontakta Kommerskollegium. Det är Regeringskansliet som fattar det slutliga beslutet om vilka synpunkter som ska skickas från Sverige till kommissionen.¹²

Sverige lämnar oftast kommentarer i de fall då det saknas tillräckligt med underlag till förslaget eller finns en osäkerhet kring förslagens handelshindrande effekter. Ett detaljerat utlåtande kan avges från svensk sida då förslaget exempelvis kan riskera att strida mot fördraget eller sekundärlagstiftning.

Kommerskollegium arbetar kontinuerligt med att informera myndigheter om proceduren och dess betydelse samt vikten av att i författningsarbetet genomföra utförliga EU-rättsliga analyser där förenligheten med fördragets bestämmelser om fri rörlighet ingår.

---

8 Artikel 5.2 anmälningsdirektivet.

9 Artikel 6.2 anmälningsdirektivet.

10 Artiklarna 258–259 fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

11 Mål C-194/4, CIA Security (1996) p. 54. Se även Mål C-95/14, Unione Nazionale Industria Conciaria (UNIC) (2015) p. 29.

12 Förordningen (1994:2029) om tekniska regler, § 10 3 st.

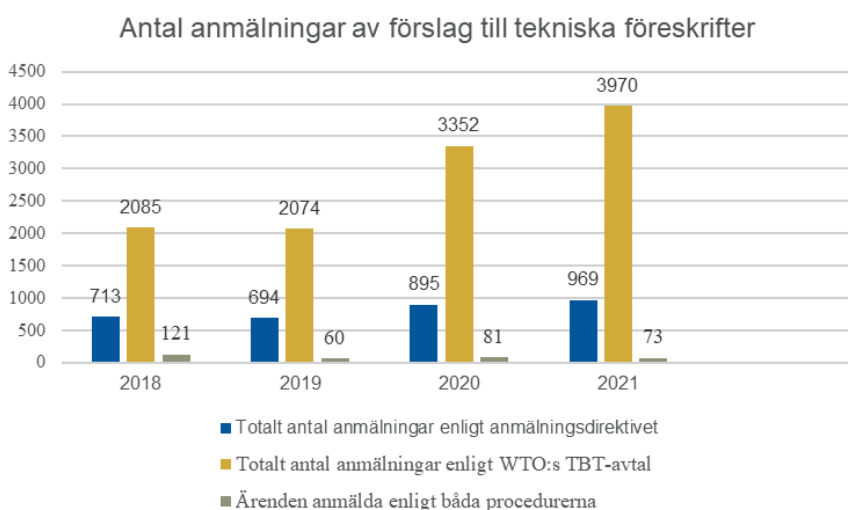
2 Anmälningproceduren 2021

2.1 Antalet anmälningar av förslag till tekniska föreskrifter

Under 2021 anmäldes 969 utkast till tekniska föreskrifter till kommissionen i enlighet med anmälningdirektivet.¹³ Det innebär en ökning med 74 anmälningar i jämförelse med föregående år.

Vidare anmäldes under år 2021 3970 förslag enligt WTO:s avtal om tekniska handelshinder, TBT-avtalet.¹⁴ TBT-avtalet innehåller likt anmälningdirektivet ett förfarande som innebär att alla WTO-medlemmar ska anmäla sina utkast till tekniska föreskrifter innan de antas. TBT-avtalet omfattar anmälan av utkast till tekniska föreskrifter och förfaranden för bedömning av överensstämmelse för produkter. Begreppet teknisk föreskrift är därför vidare i anmälningdirektivet än i TBT-avtalet eftersom direktivet även omfattar regler för informationssamhällets tjänster och andra krav utöver tekniska specifikationer. Kommerskollegium är kontaktpunkt enligt TBT-avtalet och ansvarig för att notifiera utkast till tekniska föreskrifter enligt avtalet.¹⁵

Totalt anmäldes under 2021 73 förslag parallellt enligt både anmälningförfarandet i anmälningdirektivet och i TBT-avtalet.

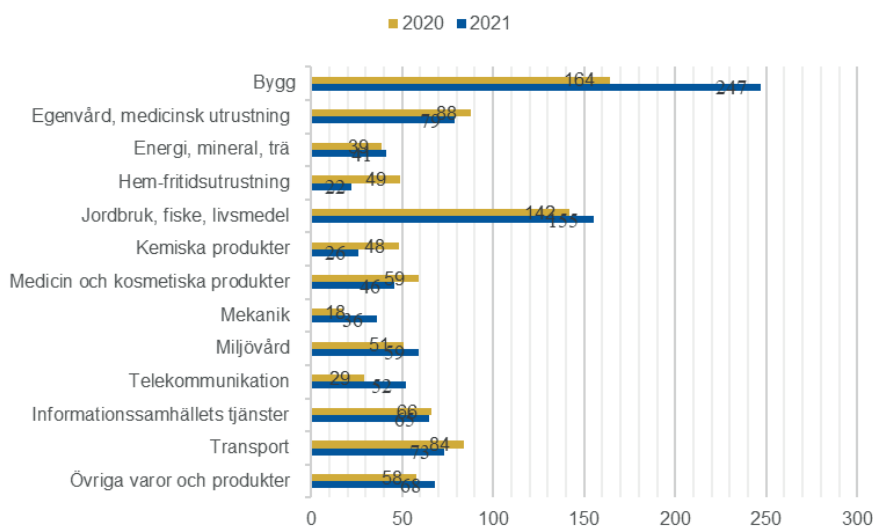
Som framgår av diagrammet nedan stod byggsektorn för flest antal anmälningar under 2021, följt av jordbruks-, fiske-, och livsmedelsprodukter, egenvård och medicinsk utrustning samt transport. Mätt i antal har anmälningar inom byggkategorin ökat mest sedan 2020. Orsaken kan delvis vara anmälningsteknisk. Vissa år anmäler Grekland ett stort antal tekniska specifikationer kopplade till krav på hur offentliga byggnader och infrastruktur ska uppföras. Varje enskild anmälan berör en viss aspekt av entreprenaderna, vilket leder till ett stort antal anmälningar. 72 av Greklands sammanlagt 88 anmälningar relaterade till krav på entreprenader när offentliga byggnader och infrastruktur uppförs.

13 <https://www.epingalert.org/en#/browse-notifications>

14 [Notification report - Technical Barriers to Trade \(wto.org\)](https://www.wto.org/Trade-Disputes/Technical_Barriers_to_Trade).

15 9 § p 10. Förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.

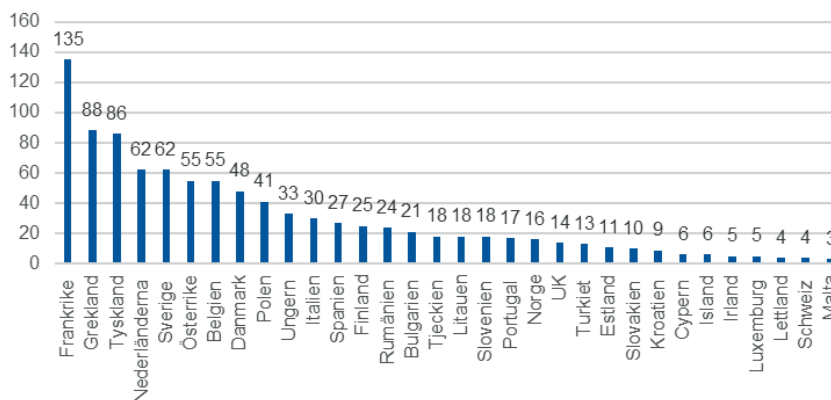
Anmälningar per kategori

Under det gångna året stod Frankrike för flest anmälningar med totalt 135 anmälda förslag. Grekland anmälde 88 förslag, Tyskland 86, Sverige 62 och Nederländerna 62. Sveriges anmälningar redovisas närmare i avsnitt 3.1.

Flera länder, bland annat Cypern, Kroatien och Irland har anmält färre än tio förslag var. Att en del medlemsstater anmält så pass få utkast till tekniska föreskrifter ger skäl att tro att anmälningsproceduren inte tillämpas enhetligt och att fler tekniska föreskrifter borde anmälas. Det kan dock också bero på skillnader i ländernas utformning av lagstiftning.

Anmälningar 2021

2.2 Brådskande förfarande

För förslag som anmäls med anledning av åtgärder för att hantera allvarliga och oförutsägbara händelser för att skydda folkhälsan, djur, växter, allmän säkerhet eller allmän ordning finns det ett brådskande förfarande inom anmälningsproceduren.¹⁶ Om kommissionen godkänner en begäran om brådskande förfarande kan föreskriftsförslaget träda i kraft omgående utan någon frysningsperiod.

Kommissionen granskar en sådan begäran genom att bedöma huruvida allvars- och oförutsägbarhetskriterierna är uppfyllda, till exempel om det är nödvändigt att fatta ett snabbt beslut om föreskrifter för att hantera konsekvenserna av en naturkatastrof, en epidemi eller skyndsamt reagera mot handel med olagliga läkemedel, narkotika eller vapen.¹⁷

¹⁶ Se anmälningsdirektivet artikel 6.7 samt även Europeiska kommissionen, Handledning för informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (2005) s. 52.

¹⁷ Europeiska kommissionen, Handledning för informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (2005) s. 52.

Under 2021 begärdes brådskande förfarande i 123 anmälningar, vilket är en minskning med 66 anmälningar jämfört med föregående år. Minskningen beror sannolikt på att behovet att vidta omgående åtgärder med anledning av covid-19-pandemin har minskat.

Under 2021 accepterade kommissionen begäran om brådskande förfarande i 108 fall. I övriga fall drogs förslaget antingen tillbaka av medlemsstaten eller så nekades brådskande förfarande av kommissionen.

Sverige begärde brådskande förfarande i fyra anmälningsärenden som rörde bland annat förbud mot vissa typer av narkotika.¹⁸ Kommissionen godkände begäran om brådskande förfarande i samtliga av de svenska anmälningarna.

2.3 Hur väl fungerar proceduren?

År 2021 var ett år som fortfarande i en relativt hög utsträckning var präglad av pandemin, likt år 2020. År 2021 gjordes ett rekordstort antal notifieringar. Medlemsstaternas pandemihantering hade en betydande påverkan på anmälningarna. Procedurens funktion under 2021 bör därför ses mot bakgrund av den situation som rådde under året.¹⁹

2.3.1 Anmälningsprocedurens funktion under covid-19-pandemin

Anmälningsproceduren har under pandemin visat på styrkan i att det finns ett etablerat system för att informera om nationella åtgärder som vidtas på varuområdet. Genom att medlemsstaterna notifierat ett stort antal åtgärder som kan härledas till covid-19-pandemin har andra medlemsstater och kommissionen fått tidig information om vilka nationella åtgärder som kommer att antas. Ur detta perspektiv har pandemin synliggjort ett av anmälningsprocedurens främsta syften – transparensytet.

Att medlemsstaterna har infört åtgärder i syfte att hantera en allvarlig och oförutsägbar händelse för att skydda folkhälsan har resulterat i en historiskt sett hög tillämpning av det brådskande förfarande.²⁰ Eftersom det på grund av pandemin inte alltid har varit möjligt för medlemsstaterna att avvakta frysningsperioden på tre månader, har möjligheten att använda sig av det brådskande förfarandet varit centralt. Nyttjandet av det brådskande förfarandet har medfört att medlemsstaterna kunnat vidta åtgärder omgående. Som en följd av detta har procedurens möjligheter att förebygga uppkomsten av handelshinder innan de antagits begränsats.

Trots att proceduren har använts väl under pandemin finns det emellertid förbättringspotential. De notifieringar som genomförts med anledning av pandemin har ibland varit svåra att tyda och har innehållit bristfälligt med information, vilket försvårat analys av förslagen. Det vore därför önskvärt med ytterligare krav på den information som medlemsstaterna ska förmedla vid anmälan, såsom krav på att inkludera EU-rättslig motivering och konsekvensutredning vid anmälan.

Som Kommerskollegium förstått har de allra flesta åtgärderna som införts under pandemin varit tillfälliga. Men då det inom ramen för anmälningsproceduren inte finns en skyldighet att meddela när anmälda förslag upphävs eller slutar att gälla har det varit svårt att genom TRIS-databasen få en överblick över vilka åtgärder som varit i kraft. En ytterligare möjlig förbättringsåtgärd i databasen är således att utöka möjligheterna till att dela information om upphävandet av åtgärder.²¹

18 Anmälningsärende 2021/52/S, 2021/220/S, 2021/240/S, 2021/241/S.

19 Kommerskollegium har analyserat åtgärder på den inre marknaden under pandemin även i rapporten *Covid-19 och den fria rörligheten – preliminära lärdomar från hälsokrisen (2020)* och i rapporten *Lessons from the pandemic – Designing a Single Market crisis management mechanism (2022)*.

20 2019 gjordes 39 begäran om brådskande förfarande. 2018 och 2017 var antalet 36 för respektive år.

21 Kommerskollegium, *Covid-19 och den fria rörligheten – preliminära lärdomar från hälsokrisen (2020)*. Se även *Lessons from the pandemic – Designing a Single Market crisis management mechanism (2022)*.

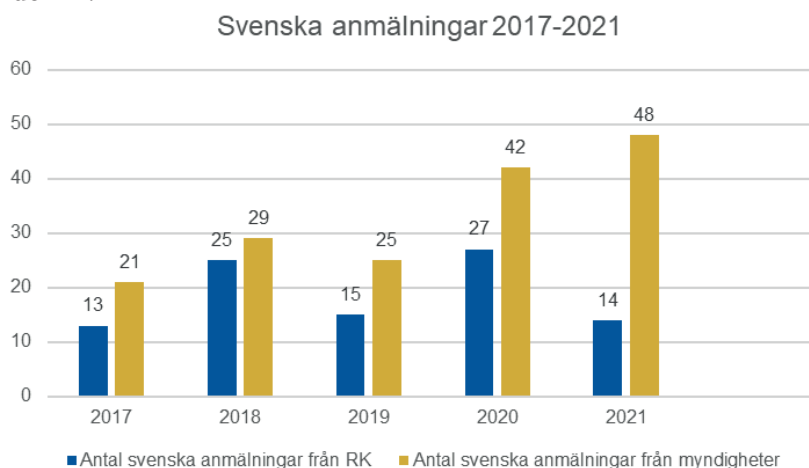
3 Svenska anmälningar under 2021

3.1 Totalt antal remisser och svenska anmälningar

Under 2021 har Kommerskollegium yttrat sig över 226 remisser, varav 124 från Regeringskansliet och 102 från myndigheter. Det är en ökning från föregående år med ca 30 % då Kommerskollegium yttrade sig över 174 remisser.²²

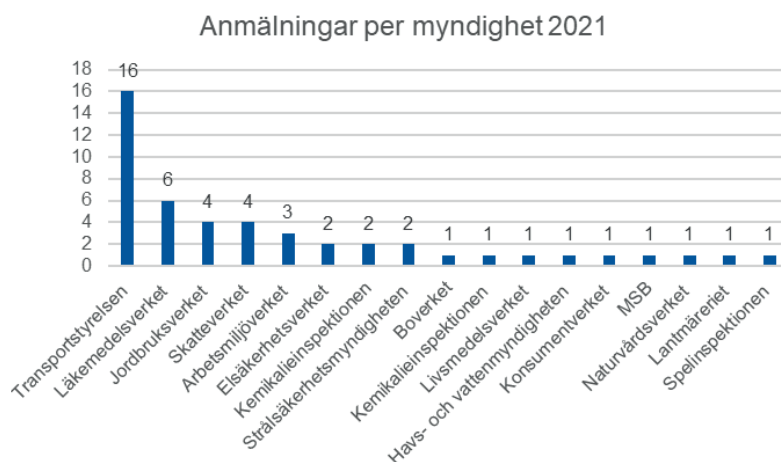
Av de 226 förslagen som Kommerskollegium granskade bedömdes 70 förslag omfattas av anmälningsskyldighet enligt anmälningsdirektivet.

Diagrammet nedan visar att det under 2021 anmäldes 62 svenska förslag till tekniska föreskrifter.²³ Av dessa anmäldes ca en tredjedel av myndigheter. Detta är lite färre än under 2020 då totalt 69 förslag anmäldes. Under 2021 har Kommerskollegium efter inkomna underrättelser och uppdrag notifierat två svenska förslag som kan härledas direkt till pandemin.²⁴

3.2 Myndigheternas anmälningar av tekniska föreskrifter

Som framgår av diagrammet nedan har Transportstyrelsen stått för flest anmälningar från svenska myndigheter under 2021, med 16 anmälda föreskrifter. Därefter följer Läke-medelsverket med sex anmälningar. Jordbruksverket och Skatteverket har fyra anmälningar vardera.

²² Kommerskollegiums dnr 2021/01552.

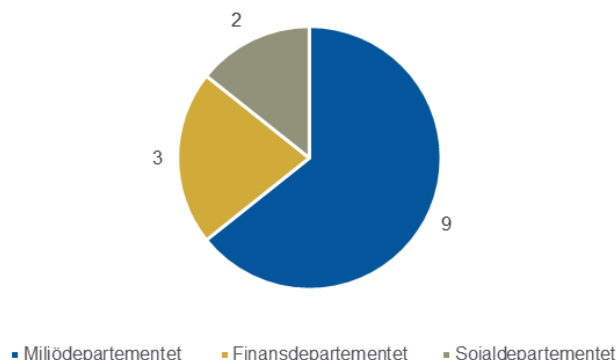
²³ Detta inkluderar två anmälningar som dragits tillbaka, 2021/I33/S och 2021/864/S.

²⁴ Se Kommerskollegiums dnr 2021/01552.

3.3 Regeringskansliets anmälningar av tekniska föreskrifter

Av de 14 anmälningar som kommer från Regeringskansliet har Miljödepartementet stått för flest anmälningssärenden. Departementet har bland annat anmält förslag som rör producentansvar för förpackningar, engångsprodukter och klimatbonusbilar.²⁵ Därefter följer Finansdepartementet med tre anmälningar och Socialdepartementet med två anmälningar.

Regeringskansliets anmälningar av tekniska föreskrifter

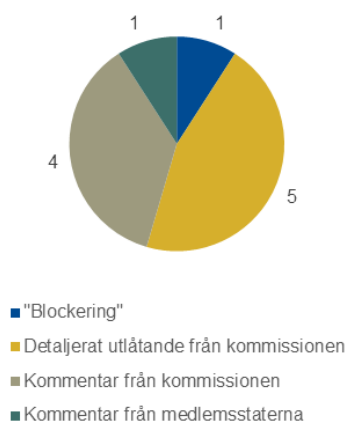

3.4 Reaktioner på svenska anmälningar 2021

Som nämnts inledningsvis i rapporten kan kommissionen och andra medlemsstater lämna reaktioner i form av kommentarer eller detaljerade utlåtanden till den medlemsstat som anmält utkast till en teknisk föreskrift. Ett detaljerat utlåtande är en skarpare form av reaktion som förlänger frysningstiden och som måste tas i beaktande av den anmällande medlemsstaten.

Sverige anmälde 62 förslag till tekniska föreskrifter under 2021 och mottog reaktioner på nio förslag. Kommissionen reagerade på nio av förslagen och Italien på ett förslag. I fyra anmälningssärenden har Sverige mottagit en reaktion i form av kommentarer. Kommissionen reagerade på alla fyra och Italien på en anmälan. I de fem övriga ärendena fick Sverige detaljerade utlåtanden, samtliga av kommissionen. Ett av de detaljerade yttrandena innehöll ett beslut om "blockering". Frysningstiden förlängs då till sammanlagt tolv månader. Detta motiverades med att kommissionen planerar att anta regler på området som täcker det svenska förslaget. Nedan presenterar vi ett urval av de reaktioner som lämnats på svenska anmälningar under 2021.

Reaktioner på svenska förslag

25 2020/373/S och 2020/697/S.

3.4.1 Kommissionen blockerar Jordbruksverkets föreskrifter om ekologisk produktion

Jordbruksverket anmälde föreskrifter om ekologisk produktion i juli 2021.²⁶ Förslaget gällde regler för aktörer som producerar och hanterar jordbruks- och vattenbruksprodukter, som inte är livsmedel. På området finns redan EU-lagstiftning, och syftet med den svenska regleringen var att komplettera EU:s förordning om ekologisk produktion²⁷ och märkning av ekologiska produkter. Förordningen ger kommissionen befogenhet att anta så kallade delegerade akter, för ett visst produktområde. Det innebär också att så länge som kommissionen inte utnyttjar sin befogenhet kan en medlemsstat införa eller låta sina befintliga regler vara i kraft.

Föreskrifterna som Jordbruksverket föreslog innehöll bland annat ett kapitel som reglerade användningen av växtförökningsmaterial och ekologiskt foder avsett för sällskapsdjur. I sin reaktion på den svenska anmälan meddelade kommissionen att de hade för avsikt att blockera just dessa delar av föreskrifterna.²⁸ Orsaken var att kommissionen planerade att anta en delegerad akt under hösten 2021, dvs. några månader efter att förslaget anmälts till kommissionen. Kommissionen lämnade även en kommentar och ett detaljerat utlåtande på vissa delar av föreskrifterna.

Möjligheten för kommissionen att blockera, eller rättare sagt fördröja, nationella regler regleras i anmälningsdirektivet.²⁹ I praktiken innebär en blockering att tiden under vilken medlemsstaten inte får anta den nationella regleringen förlängs till tolv månader.³⁰ Det finns två situationer då kommissionen kan blockera förslag. Antingen då kommissionen planerar anta ett eget förslag, eller om det redan finns ett förslag på området, som täcker frågan.

I sitt svar till kommissionen meddelade Jordbruksverket att man tar bort de delar av förslagen som reglerar växtförökningsmaterial och ekologiskt foder avsett för sällskapsdjur.

3.4.2 Implementeringen av förpackningsdirektivet

Regeringskansliet (Miljödepartementet) anmälde ett förslag om ändring i förordningen om producentansvar för förpackningar.³¹ På området finns bakomliggande EU-lagstiftning som förpackningsdirektivet och engångsplastdirektivet.³² Enligt den anmälda förordningen ska förpackningar kunna återvinnas för att få släppas ut på den svenska marknaden. Bland annat ska plastförpackningar innehålla minst 30 % återvunnen plast. Detta krav gäller även sådana förpackningar som inte omfattas av engångsplastdirektivet, där ett liknande krav finns. Enligt kommissionen stred detta krav mot förpackningsdirektivet och förhindrade plastförpackningar som uppfyller direktivets krav att komma in på den svenska marknaden. Kommissionen kom därför med ett detaljerat utlåtande. Detta innebär att perioden under vilken förslaget inte får antas förlängs till sex månader och att Sverige måste svara på och beakta kommissionen synpunkter.

---

26 2022/432/S.

27 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007.

28 Kommissionens reaktion innehöll även ett detaljerat utlåtande och en kommentar.

29 Artikel 6.

30 En förlängning till sammanlagt 18 månader är möjlig under vissa förutsättningar enligt artikel 6.

31 Förordning 2018:1462.

32 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/852 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall.

I svaret uppgav Sverige att kravet var motiverat och nödvändigt för att uppnå målen i EU-lagstiftningen om att plastförpackningar ska kunna materialåtervinnas. För att plast ska kunna återvinnas måste det finnas en efterfrågan på återvunnen plast. Annars kommer inte plasten att användas i produktionen av förpackningar. Återvunnen plast har dock svårigheter att konkurrera med nyproducerad plast, som är billigare, men ger upphov till stora utsläpp. Därför måste man enligt det svenska svaret säkerställa att det finns en efterfrågan på återvunnen plast. Detta gjordes genom att införa kravet på att alla plastförpackningar måste innehålla minst 30 % återvunnen plast. Sverige accepterade dock synpunkterna på att kravet var mer detaljerat än kraven i direktivet och omarbetade förslaget. I det omarbetade förslaget rörde sig det om ett mål snarare än om ett bindande krav.

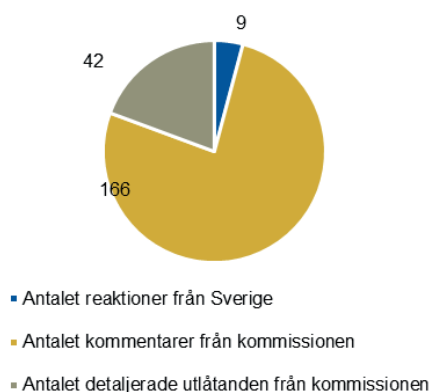
3.4.3 Åtgärder för att förhindra sjukdomar bland nötkreatur

Jordbruksverket anmälde ett förslag om åtgärder för att förhindra spridning av sjukdomen paratuberkulos hos nötkreatur i svenska anläggningar.³³ Kraven innebär att man måste vidta vissa smittskyddsåtgärder när nötkreatur tas in på en gård. Detta baseras på om anläggningen som djuren tas in från har dokumenterat god status. Motivering var bland annat att skydda den höga nivå av djurhälsa som råder i Sverige. Inom området finns bakomliggande EU-lagstiftning (EU:s djurhälsolag³⁴) som kräver att nationella åtgärder är motiverade.

Kommissionen lämnade en reaktion i form av en kommentar. Detta innebär att perioden under vilken föreskriftsförslaget inte får antas förbli oförändrad. En medlemsstat ska beakta en kommentar till den del det är möjligt.³⁵ I sin kommentar påpekade kommissionen att de svenska reglerna inte får leda till att det blir svårare att föra in nötkreatur från ett annat EU-land till Sverige. Någon extra dokumentation eller några garantier om friskhet får därför inte krävas utöver det som är möjligt enligt den gällande lagstiftningen.

Enligt svaret som Sverige gav är förslaget i linje med EU:s djurhälsolag och det ställs inga krav på dokumentation eller krav på garantier om friskhet. Kraven riktar sig till hur anläggningen som tar emot djuren säkerställer att det inte förekommer smitta, exempelvis genom provtagning. Kommissionen har inte inkommit med ytterligare kommentarer på Sveriges svar.

Antalet reaktioner från Sverige och kommissionen

33 2021/156/S.

34 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa

35 Anmälningsdirektivet artikel 5.2.

4 Kommerskollegiums bevakning av utländska anmälningar

Kommerskollegium har under 2021 fortsatt bevaka de anmälningar som görs av andra medlemsstater inom anmälningsproceduren. Syftet med bevakningen är att identifiera förslag som kan ge upphov till handelshinder eller vara av intresse för berörda myndigheter, företag och organisationer. Kommerskollegium analyserar och identifierar relevanta förslag och remitterar dem därefter för kännedom eller inhämtning av synpunkter.

Kommerskollegium ser positivt på att föreskrivande myndigheter är aktiva och själva bevakar förslag från andra länder i anmälningsproceduren. Det går att kostnadsfritt prenumerera på författningsförslag inom olika produktområden. Kollegiets bevakning och utskick är tänkt att fungera som ett komplement till möjligheten att prenumerera på förslag till tekniska regler. Företag kan också bevaka anmälda förslag i den offentliga TRIS-databasen och även registrera kommentarer som förmedlas till EU-kommissionen.

Utifrån synpunkter som kommer in till oss från myndigheter, organisationer och företag samordnar Kommerskollegium svenska reaktioner. Regeringskansliet fattar det slutliga beslutet om en svensk reaktion ska avges och uppdrar därefter åt kollegiet att meddela reaktionen till kommissionen.

Under 2021 har Sverige reagerat på 9 anmälningar, vilket är en minskning jämfört med år 2020. Då var antalet reaktioner 20, vilket berodde på det stora mängd förslag som relaterade till covid-19-pandemin. Antalet reaktioner under 2021 är ändå relativt högt jämfört med perioden 2017–2019. Då kommenterades sammanlagt tio förslag. Nedan presenterar vi ett urval.

4.1 Svenska reaktioner under 2021

4.1.1 Reaktioner på anmälningsärenden med anledning av covid-19

År 2020 lämnade Sverige kommentarer på 20 anmälningsärenden, varav 15 lämnades på covid-19-relaterade anmälningar.³⁶ År 2021 lämnades endast en reaktion gällande en anmälning relaterad till covid-19.³⁷ Orsaken till detta är sannolikt att pandemihanteringen övergått till en annan fas där behovet av mer akuta åtgärder minskat.

³⁶ 2020/114/CZ, 2020/117/CZ, 2020/144/F, 2020/151/F, 2020/162/F, 2020/166/F, 2020/171/F, 2020/185/CZ, 2020/186/F, 2020/203/EE, 2020/219/RO, 2020/232/PL, 2020/650/B, 2020/663/RO, 2020/108/I.

³⁷ 2021/410/HU.

4.1.2 Frankrikes förslag om benämning av vegoprodukter

Frankrike anmälde under 2021 ett förslag som innebar ett förbud att använda köttrelaterade namn vid försäljning av vegetabiliska produkter. Detta innebar bland annat att termer som vegokorvar skulle förbjudas. Enligt Frankrike var syftet med förslaget att förhindra konsumenter från att bli vilseledda. Förslaget omfattade endast produkter tillverkade i Frankrike, vilket innebar att utländska produkter fortsatt kunde importeras till Frankrike utan att behöva märkas om.

Kommerskollegium upptäckte förslaget i sin bevakning och uppmärksammades av flera företag som ansåg att förslaget var potentiellt handelshindrande. Bland annat fanns det en oro över att utländska företag skulle drabbas av förbudet eftersom det fanns oklarheter kring tillsynen.

Kommerskollegium lämnade på uppdrag av Regeringskansliet Sveriges reaktion i form av en kommentar. I kommentaren nämndes bland annat att det saknades en närmare motivering till varför förslaget var nödvändigt för att skydda konsumenterna. En annan aspekt som togs upp var oklarheterna kring tillsynen och hur det säkerställdes att utländska företag inte skulle omfattas av förbuden. Kommentaren tog upp risken att utländska företag måste bevisa ursprunget av varan, vilket leder till en administrativ börda som inte bärs av franska företag.

I sitt svar på den svenska kommentaren bekräftade Frankrike att utländska företag kommer att omfattas av undantaget. När de franska myndigheterna utövar tillsyn kommer det ske enligt harmoniserade EU-regler för kontroll av ursprung.

4.1.3 Ungerns förslag om exportrestriktioner för byggprodukter

Ungern anmälde ett förslag under 2021 som införde exportrestriktioner för byggprodukter och vissa råvaror.³⁸ Förslaget innebar att tillstånd för export av varorna krävdes. Tillstånd kunde nekas om exporten påverkade kritisk infrastruktur i Ungern. Förslaget motiverades med den allmänna bristen på byggvaror globalt relaterat till covid-19. Enligt anmälan framgick det inte hur länge lagen skulle vara i kraft.

Kommerskollegium uppmärksammade förslaget inom ramen för sin bevakning. Kollegiet remitterade ut förslaget till relevanta myndigheter och intresseorganisation och fick synpunkter på att förslaget var handelshindrande och riskerade att försvåra bristen på byggvaror ytterligare.

På uppdrag av Regeringskansliet lämnade kollegiet Sveriges reaktion i form av ett detaljerat utlåtande, vilket är den skarpaste formen av reaktion enligt anmälningsdirektivet. Perioden under vilken förslaget inte får antas förlängs då till sex månader. Detta var det första detaljerade utlåtandet från Sverige sedan 2016. I det detaljerade utlåtandet togs det bland annat upp att åtgärden kan utgöra en förbjuden exportrestriktion enligt artikel 35 FEUF.³⁹ Det fanns en risk att förslaget skulle påverka tillgången och beredningsplaneringen i andra medlemsländer. Dessutom fanns det oklarheter kring hur begreppet kritisk infrastruktur ska tolkas. Även kommissionen och en rad andra medlemsstater lämnade detaljerade utlåtanden.

I sitt svar till Sverige beskrev Ungern kort att det uppstått en brist på byggvaror som var nödvändiga för att återuppliva ekonomin. Ungern beskrev även kort att man motiverar åtgärderna med hänvisning till att skydda den allmänna säkerheten, som är en undantagsgrund enligt artikel 36 FEUF. Kommissionen tog senare steg mot att inleda ett överträdelseärende mot Ungern i EU-domstolen.⁴⁰

38 2021/410/HU.

39 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

40 [Infringement Decisions \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-117766.jpg).

4.1.4 Frankrikes förslag om obligatorisk konsumentinformation

Frankrike anmälde under 2021 ett förslag som innebar att viss information kopplad till hållbarhet ska märkas på produkters förpackningar eller digitalt. Produkterna som omfattas är bland annat elektronisk utrustning, textilprodukter och fordon. Informationen som ska anges gäller exempelvis komposterbarhet, mängd återvunnet material och möjligheterna till återanvändning. Vissa miljöpåståenden som ”miljövänlig” förbjuds också. Förslaget motiverades med en växande efterfrågan från konsumenter på informationen.

Bland de remissvar som kollegiet fick in påpekades bland annat att dessa tvingande regler riskerar att försvåra för varor att få tillträde till den franska marknaden.

I reaktionen välkomnade Sverige åtgärder som syftar till att förbättra hållbarhetsaspekter, men framhöll att det ur ett frirörlighetsperspektiv vore bättre med harmoniserande åtgärder på EU-nivå.

5 Tendenser inom anmälningsproceduren

5.1 Covid-19 och exportrestriktioner

Under pandemin har medlemsstaterna som tidigare nämnt i hög utsträckning notifierat åtgärder som har koppling till covid-19. År 2020 rapporterade vi om en ökning av nationella åtgärder som hindrar exporten av vissa varor. Ett tiotal medlemsstater anmälde åtgärder som kan ses som någon form utav exportrestriktion.⁴¹

Jämfört med 2020 var antalet anmälda exportförbud i förhållande till det totala antalet pandemirelaterade anmälningar avsevärt lägre. Under 2020 anmäldes totalt 165 anmälningar som införts med anledning av pandemin, av dessa utgjorde ca 30 någon typ av exportrestriktion. Under 2021 gjordes 92 anmälningar varav endast ett fåtal exportförbud.⁴²

5.2 Cirkulär ekonomi och hållbarhet

I årsrapporten för 2020 identifierade vi nationella regler gällande den cirkulära ekonomin och hållbarhet som en tendens i anmälningsproceduren. Med cirkulär ekonomi och hållbarhet menar vi produktregler för förpackningar, återvinning, skadliga ämnen och frågor som rätten att reparera. Anmälningarna inom området utgör inte alltid rent nationell reglering, utan omfattar även införlivande av EU-lagstiftning som engångsplastdirektivet⁴³ och förpackningsdirektivet⁴⁴. Om införlivandet av ett direktiv anmäls innebär det dock att medlemsstaten har infört nationella särkrav. Exempel på krav som ställts är bland annat konsumentinformation kopplad till hållbarhet, nationella märkningskrav, nationella krav på miljödeklarationer för byggprodukter, återvinningsregler för förpackningar, en nationell lista för hormonstörande ämnen, krav på cirkulära tyger, förbjudna ämnen i förpackningar och minimikrav för mängden återvunnet material i förpackningar.⁴⁵

På EU-nivå pågår en översyn av regelverken kopplade till den cirkulära ekonomin. Ett av syftena är att harmonisera regelverken. Bland förslagen finns ekodesignförordningen,⁴⁶ vars syfte är att ta fram ekodesignkrav (bland annat materialåtervinning och materialanvändning) för olika produktgrupper. Utifrån den mängd nationella förslag som anmäls inom ramen för proceduren kopplat till cirkulär ekonomi är det motiverat med harmoniseringsåtgärder.

Kommerskollegium arbetar aktivt med frågan om nationell reglering på den cirkulära ekonomins område. Syftet är att motverka ett fragmenterat regelverk och att undersöka hur man på bästa sätt kan främja handels- och inre marknadsintressen.⁴⁷

41 Som exempel kan nämnas 2020/104/D, 2020/108/I, 2020/115/BG, 2020/117/CZ, 2020/150/SK, 2020/161/HU och 2020/650/B.

42 Kommerskollegiums dnr 2022/00027.

43 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön. Se exempelvis 2021/185/B, 2021/260/F, 2021/440/MT.

44 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/852 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 94/62/EG om förpackningar och förpackningsavfall. Se exempelvis 2021/118/P, 2021/132/NL, 2021/337/A.

45 Se exempelvis 2021/644/F, 2021/118/P, 2021/255/F, 2021/257/F, 2021/258/F, 2021/62/NL, 2021/836/NL, 2021/510/F.

46 Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework for setting ecodesign requirements for sustainable products and repealing Directive 2009/125/EC, COM(2022) 142 final.

47 Se exempelvis kollegiets PM Tendenser i europeisk varureglering, dnr 2022/01104. Nationell reglering av den cirkulära ekonomin och dess effekter på den inre marknaden behandlas närmare här.

6 Vikten av anmälningsproceduren

Kommerskollegium kan se att anmälningsproceduren för tekniska regler spelar en viktig roll för att identifiera och undanröja potentiella handelshinder i medlemsstaterna. Inte minst har detta blivit tydligt under covid-19-pandemin där proceduren har fungerat både som informationskanal och som ett medel för att lämna synpunkter.

En välfungerande anmälningsprocedur förutsätter dock ett aktivt deltagande inte enbart av kommissionen men också av medlemsstaterna. Här finns utrymme för förbättringar då vissa medlemsstater anmäler relativt få förslag. Därutöver finns det förbättringsmöjligheter kopplat till den information som medlemsstaterna ska förmedla vid anmälan. Här ser Kommerskollegium att krav på att inkludera EU-rättslig motivering och konsekvensutredning vid anmälan hade underlättat analysen av anmälda förslag och således även möjligheten att undanröja potentiella handelshinder.

Det är tydligt att anmälningsproceduren för tekniska regler har betydelse för att säkerställa den fria rörligheten för varor på EU:s inre marknad. Kommerskollegiums avsikt är att fortsätta det aktiva deltagandet i förfarandet och att fortsätta verka för välfungerande inre marknad. Kommerskollegium ser fram emot att i dialog med Regeringskansliet fortsätta arbetet med att utveckla systemet för notifieringar och stärka anmälningsprocedurens tillämpning i Sverige och i EU.

Ärendet har avgjorts av generaldirektören Anders Ahnlid i närvaro av enhetschefen Christofer Berg och utredarna Katarina Paul och Johanna Nyman samt Sebastian Wiik, föredragande.

Anders Ahnlid

Sebastian Wiik

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår uppgift är att förbättra möjligheterna för internationell handel med utgångspunkt i öppenhet, klara spelregler och fri rörlighet på EU:s inre marknad.

Målet för vårt arbete är att bidra till en väl fungerande inre marknad, en extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel samt ett öppet och starkt multilateralt handelssystem.

Vi förser regeringen med beslutsunderlag, utredningar och yttranden samt deltar i internationella möten och förhandlingar.

Kommerskollegiums Solvitcenter hjälper företag och privatpersoner som stöter på problem med den fria rörligheten. Vi är också värd för flera nätverk med näringslivsorganisationer och myndigheter som syftar till att utveckla förutsättningarna för handeln.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklingssamarbete. Det sker bland annat genom kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländer i deras handel med Sverige och EU.

Med våra utredningar och rapporter vill vi öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium, juli 2022. ISBN: 978-91-88201-99-7